

DB-BESLUIT

Aan	: Dagelijks Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 06-03-2024
Auteur	: D. van der Kolk en H. van Mullem
Onderwerp	: gemotiveerde reactie op zienswijzen Kadernota 2025
Agendapunt	: 4.1
Bijlage(n)	: 17
Portefeuille	: M. Versluis (portefeuille bedrijfsvoering)

Het Dagelijks Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van de zienswijzen op de kadernota 2025;
2. De gemotiveerde reactie- zoals hierboven beschreven- vast te stellen;
3. Deze gemotiveerde reactie ter informatie aan het AB van 20 maart 2024 voor te leggen;
4. Deze als onderdeel (van de voorbereiding) van de ontwerpbegroting 2025 te verwerken.

Aanleiding

Op 20 maart 2023 bespreekt het AB de beleidsmatige en financiële kaders voor de begroting 2024. Door de OD NHN zijn deze verwoord in de kadernota 2024 die het startsein vormt voor de samenstelling van de ontwerpbegroting 2024.

Financieel volgt de OD NHN de kaders uit de financiële uitgangspunten die gelden voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR).

Inhoudelijk advies van MT aan DB

Positieve zienswijzen

De gemeenten **Enkhuizen** en **Stede Broec** geven een positieve zienswijze af.

Gemeente **Alkmaar** geeft een positieve zienswijze af ten aanzien van de indexatie onder voorbehoud dat gemeenten door het Rijk voldoende worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen in 2025.

Verder wordt aangegeven dat niet in gestemd kan worden met de p.m. post voor het interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP) zolang er geen overeenstemming is over het transitieplan om te voldoen aan de robuustheidscriteria.

Het DB wordt dringend verzocht om bij de uitwerking van de toekomstscenario's ook een scenario op te nemen dat uitgaat van kostenneutraliteit en waarbij de deelnemers actief betrokken zijn.

Het DB wordt opgeroepen om de verdere implementatie van de omgevingswet en de uitvoerings- & handavingsstrategie (U&H strategie) zoveel mogelijk kostenneutraal vorm te geven.

De gemeente **Bergen en Castricum** geven een positieve zienswijze af waarbij ze ten aanzien van de p.m. post bij de omgevingswet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voorafgaand aan de vaststelling van de gemeentelijke programmabegroting 2025 inzicht te bieden in de mogelijke gevolgen voor de jaarlijkse bijdrage.

De gemeente **Dijk en Waard** geeft een positieve zienswijze af. Verder wordt aangegeven dat niet in gestemd kan worden met de p.m. post voor het interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP) zolang er geen overeenstemming is over het transitieplan om te voldoen aan de robuustheidscriteria.

Het DB wordt dringend verzocht om bij de uitwerking van de toekomstscenario's ook een scenario op te nemen dat uitgaat van kostenneutraliteit en waarbij de deelnemers actief betrokken zijn. Het DB wordt opgeroepen om de verdere implementatie van de omgevingswet en de U&H strategie zoveel mogelijk kostenneutraal vorm te geven.

De gemeente **Drechterland** geeft een positieve zienswijze af. Daarbij roepen ze de OD NHN op om effectievere controles uit voeren en terug te koppelen hoe zij dit gaan bewerkstelligen.

Gemeente **Heiloo** geeft een positieve zienswijze af ten aanzien van de indexatie onder voorbehoud dat gemeenten door het Rijk voldoende worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen in 2025. Als dit niet het geval is zal de gemeente Heiloo de bijdrage 2025 moeten heroverwegen. Ten aanzien van de p.m. posten wordt verzocht zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voorafgaand aan de vaststelling van de gemeentelijke programmabegroting 2025 inzicht te bieden in de mogelijke gevolgen voor de jaarlijkse bijdrage.

De gemeente **Hoorn** geeft een positieve zienswijze af waarbij aangegeven wordt dat zodra bekend is wat de financiële gevolgen zijn van de in de kadernota genoemde p.m. posten, deze aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

De gemeente **Medemblik** geeft een positieve zienswijze af waarbij aangegeven wordt:

- de onbekende financiële effecten van de omgevingswet (p.m. post) zo snel als mogelijk op basis van de eerste inzichten en uitwerkingen in geld uit te drukken.
- de onbekende financiële effecten van IBP (p.m. post) zo snel mogelijk in geld uit te drukken.

De gemeente **Den Helder en Texel** hebben een positieve zienswijze waarbij het volgende wordt aangegeven:

- actief de deelnemers informeren over de niet voorziene kosten bij de omgevingswet (p.m. post) als er ontwikkelingen zijn. Budgetneutraliteit is het uitgangspunt hierbij.
- de financiële gevolgen van het IBP zijn nog niet verwerkt in de kadernota 2024. De p.m. post die nu opgenomen is in het meerjarenperspectief moeten, als ze van zodanige omvang zijn, eerst besproken worden in de Raadscommissie Noordkop. De begroting 2025 is hiervoor te laat. Er zijn grote zorgen in de Noordkop gemeenten over de financiële gevolgen van het IPB traject. De begroting staan onder druk. Zonder duidelijke financieringsafspraken voor het IBP zijn ingrijpende financiële beslissingen niet aan te gaan.
- de gemeente deelt de zorg van de OD NHN om voldoende personeel te vinden en vragen hiervoor blijvende aandacht.
- er wordt een specificatie gevraagd van de inkomsten buiten de lumpsum.

De gemeente **Schagen** heeft een positieve zienswijze waarbij het volgende wordt aangegeven:

- actief de deelnemers informeren over de niet voorziene kosten bij de omgevingswet (p.m. post) als er ontwikkelingen zijn. Budgetneutraliteit is het uitgangspunt hierbij.
- de financiële gevolgen van het IBP zijn nog niet verwerkt in de kadernota 2024. De p.m. post die nu opgenomen is in het meerjarenperspectief moeten, als ze van zodanige omvang zijn, eerst besproken worden in de Raadscommissie Noordkop. De begroting 2025 is hiervoor te laat. Er zijn grote zorgen in de Noordkop gemeenten over de financiële gevolgen van het IPB traject. De begroting staan onder druk. Zonder duidelijke financieringsafspraken voor het IBP zijn ingrijpende financiële beslissingen niet aan te gaan.
- de gemeente deelt de zorg van de OD NHN om voldoende personeel te vinden en vragen hiervoor blijvende aandacht.

De **provincie Noord-Holland** heeft een positieve zienswijze afgegeven. Daarbij geven ze wel aan dat bij de invulling van de p.m. post van het IBP de hieruit ontstane financiële effecten op zijn merites zullen beoordelen.

Negatieve zienswijzen

De gemeente **Hollands Kroon** heeft een negatieve zienswijze ingediend omdat de financiële gevolgen van voornamelijk het IPB onvoldoende duidelijk zijn en een financieel risico vormen.

De gemeente **Koggenland** hebben een negatieve zienswijze ingediend. Ze geven aan dat veel onzekerheden in deze kadernota onontkoombaar zijn, specifiek is het transitieplan te beperkt

uitgewerkt om positief te kunnen adviseren. Ondanks dat dat het transitieplan nog in voorbereiding is, ontbreekt de financiële indicatie.

Gemeente **Opmeer** heeft geen zienswijze aangeleverd.

Reactie DB:

Er zijn geen negatieve zienswijzen die specifiek betrekking hebben op de indexatie. Wel hebben de gemeenten Alkmaar en Heiloo een voorbehoud gemaakt. Ze stemmen in onder voorbehoud dat de gemeenten door het Rijk voldoende worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen in 2025.

De indexatie zal ongewijzigd opgenomen worden in de begroting 2025.

In bijna alle zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor de uitwerkingen van de p.m. posten. Dit geldt zowel voor het IBP als de omgevingswet. Het opnemen van een p.m. post betekent dat we duidelijk willen maken dat er ontwikkelingen op ons afkomen, maar dat we de financiële consequenties nog niet in beeld hebben. Dit is een risico.

Ten tijde van het opstellen van de kadernota 2025 hadden we onvoldoende informatie om de p.m. posten financieel te vertalen. De omgevingswet is op 1 januari 2024 ingegaan, terwijl de kadernota in de laatste maanden van 2023 is opgesteld. In de komende 12 maanden zal duidelijk worden of de implementatie van de omgevingswet kostenneutraal kan plaatsvinden.

Hetzelfde geldt voor het IBP. Bij het opstellen van de kadernota 2025 hadden we onvoldoende informatie om de p.m. posten financieel te vertalen. We hebben inmiddels een financiële vertaling van de p.m. post. Als het AB hiermee instemt op 20 maart 2024, zal deze meegenomen worden in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Het dagelijks bestuur heeft begrip voor het verzoek om een scenario op te nemen dat uitgaat van kostenneutraliteit, maar acht dit niet haalbaar om aan de robuustheidscriteria te voldoen. Dit heeft te maken met de ontstaansgeschiedenis van de OD NHN. Deze wordt gekenmerkt door het zoveel mogelijk in standhouden van de individueel ingebrachte taken en beperking van de bedrijfsvoeringskosten. Dit heeft tot gevolg gehad dat er in beperkte mate optimalisatie en harmonisatie van diensten en processen heeft plaatsgevonden. Pas de laatste tijd is er ruimte gecreëerd voor de versterking van de bedrijfsvoering. Verdere ontwikkeling is echter nodig op dit vlak zoals ook blijkt uit het visitatierapport 2023. Hierbij spelen het inzetten van innovatie, datagestuurde werken en het werven, behouden en voortdurend opleiden van gekwalificeerd personeel een belangrijke rol. Wat aansluit op de genormeerde robuustheidscriteria waaraan de OD in het kader van IBP VTH aan moet gaan voldoen. Hiervoor moeten de nodige uitgaven gedaan worden om te voldoen aan de minimale eisen in het kader van het IBP VTH. Deze uitgaven zijn cruciaal om een moderne en efficiënte werkomgeving te creëren, die niet alleen in staat is om de huidige uitdagingen aan te gaan, maar ook flexibel genoeg is om zich aan te passen aan toekomstige ontwikkelingen op het vlak van milieu, natuur en wettelijke eisen. In het plan van aanpak is een verdere fasering opgenomen voor de middellange en langere termijn ontwikkeling van de omgevingsdienst. De deelnemers gaan actief betrokken worden bij de uitwerking van deze scenario's en de daarmee samenhangende p.m. posten.

Aan de gemeente Den Helder en Texel zal separaat een specificatie van de inkomsten buiten de lumpsum worden verstrekt.

Vervolprocedure

1. Deze gemotiveerde reactie ter informatie aan het AB van 20 maart 2024 voor te leggen.

Bijlagen

1. Ontvangen raadsbesluiten en documenten van de genoemde deelnemers.

Besluit DB op 6-3-2024

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

L.Hj. Voskuil

Q.M. Foppe